

Số: 2766 /VKSTC-V2

Hà Nội, ngày 18 tháng 6 năm 2025

V/v giải đáp khó khăn, vướng mắc của
VKS địa phương về lĩnh vực trật tự xã hội
kỳ sơ kết 6 tháng đầu năm 2025.

**Sổ tay
Điều tra
hình sự**

<http://Sotaydths.com>

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Kính gửi: VKSND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

Thực hiện chỉ đạo của Lãnh đạo Viện kiểm sát nhân dân (VKSND) tối cao về tham mưu giải đáp khó khăn, vướng mắc, kiến nghị, đề xuất của các đơn vị, Viện kiểm sát (VKS) các cấp trong kỳ sơ kết 6 tháng đầu năm 2025, Vụ Công tố và kiểm sát điều tra án trật tự xã hội (Vụ 2) giải đáp một số nội dung liên quan đến trách nhiệm của Vụ 2 như sau:

Câu 1. Cần có biện pháp xử lý vật chứng như thế nào khi vật chứng là công cụ, phương tiện phạm tội chứa đựng các thông tin, dữ liệu điện tử như: Thẻ tín dụng, thẻ ghi nợ của ngân hàng; thẻ sim điện thoại; tên đăng nhập, tên hiện thị trên các ứng dụng mạng xã hội;... do các đối tượng thực hiện các hành vi tội phạm trên không gian mạng đã bị tạm giữ, thu giữ hoặc bị tuyên tịch thu, tiêu hủy nhưng người vi phạm, người phạm tội vẫn có thể đăng nhập, đăng xuất, cập nhật, thay đổi thông tin, nội dung thông qua không gian mạng hoặc làm thủ tục cấp mới, cấp lại nhanh chóng?

Trả lời:

KSV yêu cầu CQĐT áp dụng các biện pháp điều tra trong giai đoạn điều tra và đề nghị HĐXX tuyên trong bản án sơ thẩm, yêu cầu các cơ quan tổ chức, cá nhân có liên quan phối hợp thực hiện việc phong tỏa, ngăn chặn, tạm dừng hoặc thu hồi, huỷ bỏ quyền truy cập, quyền sử dụng của đối tượng vi phạm đối với những vật chứng đã thu giữ, tạm giữ hoặc tịch thu, tiêu hủy.

Câu 2. Theo Hướng dẫn số 218/HDLN-VKSTC-BCA ngày 24/4/2024 của Viện kiểm sát nhân tối cao và Bộ Công an hướng dẫn áp dụng quy định Bộ luật Tố tụng hình sự, Bộ luật Hình sự trong quá trình phối hợp tiếp nhận, thụ lý xác minh nguồn tin tội phạm kiến nghị khởi tố và giải quyết các vụ án về trật tự xã hội hướng dẫn: “Việc xác định một lần đánh bạc được hiểu là từ lúc đối tượng sử dụng 01 tên đăng nhập vào trang web cá độ bóng đá và tham gia một hoặc nhiều phiên cá độ khác nhau cho đến khi đối tượng đăng xuất khỏi trang Web. Khoản thời gian từ khi đăng nhập truy cập đến khi đăng xuất được xác định là một lần đánh bạc để xem xét, xử lý về tội “Đánh bạc” theo quy định của Bộ luật Hình sự”. Tuy nhiên trên thực tiễn, các đối tượng tổ chức đánh bạc, đánh bạc dưới hình thức cá độ bóng đá qua mạng internet sử dụng nhiều loại thiết bị khác nhau như:

máy vi tính cá nhân, điện thoại di động, máy tính bảng... để truy cập trang web cá độ bóng đá và đặt cược. Khi sự việc bị phát hiện thì phần lớn dữ liệu, lịch sử truy cập, giao dịch của các thiết bị đó đã bị xoá. Cơ quan điều tra chỉ trích xuất được một phần dữ liệu liên quan đến việc cá độ thể hiện các thông tin như: Trận đấu cá độ; Tỷ lệ thắng thua; Số điểm dùng để đặt cược; Ngày giờ đặt cược... không có thông tin liên quan đến thời gian đăng nhập, đăng xuất trang web cá độ. Những dữ liệu chung của trang web đánh bạc cũng không thể truy cập được do máy chủ của các web này được đặt tại nước ngoài.

Trả lời:

CQĐT và VKS cần căn cứ vào thực tế chứng cứ đã thu thập được để đấu tranh với đối tượng đánh bạc và đánh giá chứng cứ toàn diện nếu có căn cứ thì khởi tố để điều tra. Việc xác định thời gian đăng nhập và đăng xuất theo Hướng dẫn số 218 trên để xác định đây là 01 lần đánh bạc. Nếu không xác định được thì căn cứ vào trận đấu cá độ, ngày giờ đặt cược, số kèo độ... để xác định hành vi phạm tội.

Câu 3. Tội “Làm giả tài liệu, con dấu của cơ quan, tổ chức; sử dụng tài liệu, con dấu giả của cơ quan, tổ chức” (Điều 341 BLHS) chưa có hướng dẫn liên ngành nên gây khó khăn cho các đơn vị địa phương trong việc áp dụng thực hiện: Đối với hành vi giúp người khác đặt làm, mua giấy tờ giả về để sử dụng: theo Án lệ số 18/2018/AL, thì cả người đặt mua hộ và người trực tiếp sử dụng giấy tờ giả đều xử lý về tội “Làm giả tài liệu của cơ quan, tổ chức”. Tuy nhiên, tại Văn bản giải đáp số 196/TANDTC-PC ngày 03/10/2023, hướng dẫn đối với người không trực tiếp làm giả tài liệu mà chỉ có hành vi nhờ người khác làm giả tài liệu, sau đó sử dụng để thực hiện hành vi trái pháp luật thì phạm tội “Sử dụng con dấu hoặc tài liệu giả của cơ quan, tổ chức” nếu có đủ yếu tố cấu thành tội phạm, mà không cấu thành tội “Làm giả con dấu, tài liệu của cơ quan, tổ chức”.

Trả lời:

Hành vi cung cấp thông tin của mình để thuê, nhờ người khác làm giả Giấy tờ nhằm mục đích sử dụng tài liệu để thực hiện hành vi trái pháp luật xử lý về tội Sử dụng tài liệu giả của cơ quan, tổ chức; đối với hành vi nhận làm hộ, làm thuê tài liệu giả đây không phải trường hợp cung cấp thông tin để làm giả tài liệu cho chính mình, vì vậy cần xem xét vai trò đồng phạm với đối tượng làm giả tài liệu của cơ quan, tổ chức.

Câu 4. Khó khăn vướng mắc sau khi giải thể Công an cấp huyện và thực hiện Thông tư liên tịch 02/2025/TTLT-BCA-VKSNDTC-TANDTC ngày 27/02/2025: Công tác tiếp nhận nguồn tin tội phạm ban đầu của Công an cấp xã khi không tổ chức Cơ quan Cảnh sát điều tra cấp huyện chưa có quy định rõ về quy trình, trách nhiệm phối hợp giữa Công an tỉnh và VKSND cấp huyện trong

việc hướng dẫn, kiểm tra việc thực hiện hoạt động kiểm tra, xác minh sơ bộ tố giác, tin báo về tội phạm của Công an cấp xã, Đoàn Công an.

Trả lời:

Trong giai đoạn hiện nay toàn quốc đang thực hiện chủ trương tinh gọn bộ máy của hệ thống chính trị nói chung và hai ngành Công an, VKS nói riêng.

Để thực hiện tốt nhiệm vụ, không để gián đoạn công việc, các VKS cần tích cực chủ động với Cơ quan điều tra để thực hiện chức năng, vận dụng đúng các quy định tại Thông tư 02/2025 trong công tác Kiểm sát giải quyết tin báo tố giác về tội phạm và các vụ án khác trong quá trình tố tụng.

Câu 5. Trong công tác thực hành quyền công tố, kiểm sát việc tiếp nhận, giải quyết nguồn tin về tội phạm, Viện KSND cấp huyện gặp khó khăn khi một số bị hại trong các vụ án “Cố ý gây thương tích” không thực hiện việc giám định tỷ lệ thương tật. Mặc dù đã ban hành Quyết định dẫn giải, nhưng do chưa có chế tài xử lý đối với trường hợp không chấp hành, việc thi hành dẫn giải không thể thực hiện, gây ảnh hưởng đến quá trình giải quyết vụ án.

Trả lời:

Trong vụ án cố ý gây thương tích, việc giám định để xác định tỷ lệ thương tích là bắt buộc. Trường hợp bị hại từ chối giám định thì Viện kiểm sát yêu cầu Cơ quan điều tra chủ động thực hiện việc dẫn giải theo quy định tại Điều 127 BLTTHS và Thông tư số 47 ngày 15/5/2020 của Bộ Công an.

Câu 6. Áp dụng tình tiết tăng nặng, tình tiết giảm nhẹ:

6.1. Trường hợp đối tượng thực hiện hành vi đánh bạc dưới hình thức đánh lô đề hoặc cá độ bóng đá nhiều lần những mỗi lần dưới 5.000.000 đồng và về nhân thân đối tượng có 01 tiền sự hoặc 01 tiền án chưa xóa về các tội Đánh bạc hoặc Tổ chức đánh bạc thì có bị áp dụng tình tiết tăng nặng phạm tội nhiều lần theo quy định tại điểm h khoản 1 Điều 52 Bộ luật Hình sự hay không?

Trả lời:

Trường hợp phạm tội đánh bạc dưới 5.000.000 đồng nhưng có tiền án hoặc tiền sự về tội Đánh bạc, tổ chức đánh bạc thì không áp dụng tình tiết phạm tội nhiều lần theo quy định tại điểm h khoản 1 Điều 52 BLHS.

6.2. Trong vụ án Hủy hoại tài sản hoặc Cố ý làm hư hỏng tài sản có được xác định bị can “phạm tội có tính chất côn đồ” theo quy định tại điểm d Điều 52 BLHS không?

Trả lời:

Trong vụ án Hủy hoại tài sản hoặc Cố ý làm hư hỏng tài sản được áp dụng tình tiết “phạm tội có tính chất côn đồ” khi thoả mãn các điều kiện quy định tại điểm d Điều 52 BLHS.

6.3. Việc áp dụng tình tiết giảm nhẹ gây thiệt hại không lớn còn áp dụng pháp luật không thống nhất. Ví dụ: Trong tội Trộm cắp tài sản, đối với giá trị tài sản trộm cắp dưới 5.000.000 đồng, quan điểm của Viện kiểm sát là áp dụng tình tiết giảm nhẹ “gây thiệt hại không lớn” quy định tại điểm h khoản 1 Điều 51 BLHS cho bị cáo, tuy nhiên quan điểm của Tòa án là mặc dù giá trị tài sản trộm cắp không lớn nhưng hành vi trộm cắp của bị cáo gây xáo trộn về mặt trật tự trị an nên bị cáo không được áp dụng tình tiết giảm nhẹ “gây thiệt hại không lớn” quy định tại điểm h khoản 1 Điều 51 BLHS. Theo quan điểm của Tòa án, chỉ áp dụng tình tiết giảm nhẹ “gây thiệt hại không lớn” đối với các trường hợp mà giá trị trộm cắp dưới 2.000.000 đồng và thuộc một trong các trường hợp quy định tại điểm a đến điểm d khoản 1 Điều 173 BLHS. Điều này trái ngược với quan điểm của VKS cho rằng giá trị trộm cắp dưới 2.000.000 đồng và thuộc trường hợp từ a đến d khoản 1 Điều 173 BLHS đã là tình tiết định tội nên theo quy định tại khoản 3 Điều 51 BLHS thì không được coi là tình tiết giảm nhẹ.

Trả lời:

Tình tiết “gây thiệt hại không lớn” quy định tại điểm h khoản 1 Điều 51 BLHS cần được hiểu là gây ra thiệt hại về vật chất như: tài sản bị chiếm đoạt, hậu quả thiệt hại vật chất khác do tài sản bị chiếm đoạt gây ra... Do đó, trộm cắp dưới 5 triệu đồng thì có thể áp dụng tình tiết này.

Câu 7. Nguyễn Văn A đại diện cho Công ty B tổ chức giải đấu Poker thu hút nhiều người tham gia chơi để dành các giải thưởng:

- + Giải cá nhân: Dành cho các cá nhân đăng ký tự do;
- + Giải kiện tướng: Yêu cầu cầu cá nhân tham dự phải có trình độ, kỹ thuật nhất định. Giải diễn ra 01 vòng duy nhất, trên bàn có tối thiểu là 05 người chơi, tối đa là 10 người chơi;
- + Giải đồng đội: Các câu lạc bộ Poker cử mỗi đội 2 cá nhân để chia bảng thi đấu loại trực tiếp.

Cá nhân tham gia sẽ lựa chọn giải đấu, mua phiếu vào chơi. Mỗi phiếu được quy đổi bằng tiền mặt, mỗi giải có giới hạn tiền phiếu khác nhau. Sau khi mua phiếu ở quầy tiếp nhận, cá nhân tham gia sẽ sử dụng phiếu để đổi thẻ điểm (còn gọi là Chips). Quá trình chơi, nếu người nào loại trực tiếp được 01 người chơi khác trong bàn thì sẽ được hưởng số tiền 3.000.000 đồng của người bị loại. Ban tổ chức sẽ sử dụng bộ bài 52 lá để chia bài, mỗi bàn thi đấu tối đa là 09 người, tối thiểu là 05 người. Người chơi mua phiếu với số tiền 7.000.000 đồng. Trong đó: 700.000 đồng được Ban tổ chức sử dụng vào chi phí của giải đấu; 3.300.000 đồng để trao thưởng cho những người chơi xếp hạng từ 1-27; 3.000.000 đồng là tiền mỗi người chơi đóng để thanh toán được thua trực tiếp với người loại mình. Khi có người chơi bị loại thì người chia bài sẽ thông báo cho

người điều hành giải đấu chứng kiến. Khi người chơi rời bàn, người điều hành giải đấu sẽ ghi phiếu xác nhận để người thắng mang đến quầy thu ngân nhận tiền. Kết quả điều tra xác định được có 03 người thắng số tiền từ 9.000.000 đồng đến 21.000.000 đồng. Trong đó:

+ Tại Bàn 1: C loại được 03 người, thắng số tiền 9.000.000 đồng (Có 05 người chơi);

+ Tại Bàn 2: D loại được 03 người, thắng số tiền 9.000.000 đồng (Có 07 người chơi);

+ Tại Bàn 3: E loại được 07 người, thắng số tiền 21.000.000 đồng (Có 09 người chơi).

Đối với trường hợp này, hiện có 02 quan điểm về xác định số tiền dùng để đánh bạc:

Quan điểm thứ nhất: Khởi tố A về tội Tổ chức đánh bạc, quy định tại Điều 322 Bộ luật Hình sự; Khởi tố C, D, E về tội Đánh bạc, quy định tại Khoản 1 Điều 321 Bộ luật Hình sự do phải chịu trách nhiệm với số tiền mà mình thắng được do loại được người chơi khác.

Quan điểm thứ hai: Khởi tố A về tội Tổ chức đánh bạc quy định tại Điều 322 Bộ luật Hình sự. Những người tham gia chơi ở các bàn 1, 2, 3 đều phải chịu trách nhiệm về tổng số tiền đã bỏ ra để ăn thua với những người khác. Cụ thể Bàn 1 số tiền dùng để đánh bạc là 15.000.000 đồng (05 người chơi); Bàn 2 số tiền dùng để đánh bạc là 21.000.000 đồng (07 người chơi); Bàn 3 số tiền dùng để đánh bạc là 27.000.000 đồng (09 người chơi). Vì vậy toàn bộ những người tham gia chơi đều bị khởi tố về tội Đánh bạc, quy định tại Điều 321 Bộ luật Hình sự.

Trả lời:

Nhất trí quan điểm 2: A bị khởi tố về Tổ chức đánh bạc; những người tham gia chơi ở bàn 1 phải chịu số tiền đánh bạc là 15 triệu đồng; bàn 2 là 21 triệu đồng; bàn 3 là 27 triệu đồng.

Câu 8. Người từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi chuẩn bị phạm tội Cướp tài sản thì sẽ bị truy cứu tại khoản 5 Điều 168 BLHS, nhưng khung khoản này chỉ là tội phạm nghiêm trọng thì không thoả mãn quy định tại khoản 2 Điều 12 BLHS về độ tuổi chịu trách nhiệm hình sự.

Trả lời:

Căn cứ khoản 2 Điều 12, điểm c khoản 2 Điều 14 BLHS thì người từ đủ 14 tuổi đến dưới 16 tuổi nếu chuẩn bị phạm tội Cướp tài sản phải chịu trách nhiệm hình sự theo khoản 5 Điều 168 BLHS.

Câu 9. Nhận định vị trí nào trên thân thể người là vị trí trọng yếu, có nguy cơ tử vong cao để thuận lợi trong quá trình giải quyết các vụ án Cố ý gây thương tích và Giết người.

Trả lời:

Công văn số 100/TANDTC-PC ngày 13/6/2023 của Toà án nhân dân tối cao, nêu: vùng trọng yếu trên cơ thể của con người là những vùng có các cơ quan quan trọng quyết định đến sự sống của con người, ví dụ: tim, gan, thận, não, động mạch chủ, ...; Thông báo rút kinh nghiệm số 05/TB-VC1-HS ngày 13/02/2019; Thông báo rút kinh nghiệm số 06/TB-VC1-HS ngày 25/3/2019 của Viện kiểm sát nhân dân tối cao, thì có thể hiểu vùng trọng yếu của cơ thể là những vùng quan trọng, chủ yếu của cơ thể con người nếu bị tổn thương có thể quyết định việc tồn tại hoặc tử vong của con người như: Vị trí đầu, cổ, gáy (gây tổn thương sọ, đốt sống cổ); ngực, lưng, bụng (gây tổn thương tim, phổi hoặc cơ quan nội tạng); vùng hông, đùi (gây tổn thương động mạch chủ...).

Trên đây là giải đáp khó khăn, vướng mắc trong quá trình áp dụng pháp luật để Viện kiểm sát các cấp nghiên cứu, vận dụng đảm bảo đúng pháp luật./.

Nơi nhận: *Ư2*

- Như kính gửi;
- Đ/c Viện trưởng VKSTC (để báo cáo);
- Các đ/c PVT VKSTC (để báo cáo);
- Lưu: VT, V2.

**TL. VIỆN TRƯỞNG
VỤ TRƯỞNG
VỤ CÔNG TỐ VÀ KIỂM SÁT ĐIỀU TRA
ÁN TRẬT TỰ XÃ HỘI**

Lê Minh Long

